

COA / AMIF Verbeteren leef- en spelomgeving (VLS)

Het COA is verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in Nederland en heeft bijzondere aandacht voor de kwetsbare doelgroepen. Het doel van het project VLS was om een verbetering in de beleving van de leef- en spelomgeving van alle kinderen en jongeren (inclusief amv) in de opvang te realiseren. We zetten kinderen en jongeren in hun kracht door het bieden van toegang tot 'passende' ruimtes, activiteiten gericht op participatie en empowerment, informatie en verbindingsmogelijkheden binnen hun huidige en tijdelijke omgeving.

Project beëindigd & geborgd

Het projectteam Verbeteren leef- en spelomgeving (AMIF-VLS) heeft het afgelopen halfjaar de laatste producten opgeleverd. Daarnaast kreeg de borging van de resultaten veel aandacht. In deze laatste nieuwsbrief zetten we de belangrijkste opbrengsten op een rij.

De eindconferentie AMIF-VLS vond plaats op 25 oktober 2018 met inspirerende lezingen van Ken Miller (Warchild) en Marit Törnqvist over veerkracht en traumaverwerking. Ook werden de winnaars van prijsvraag bekend gemaakt. De [inzendingen](#) waren geweldig: ontroerende verhalen ter inspiratie over aandacht voor kinderen in de opvang en het vak als Contactpersoon Kinderen.

1. Ontmoetingsruimtes

Het doel van dit deelproject was om de inrichting van de ontmoetings- en activiteitenruimtes beter toe te rusten voor kinderen en jongeren. In deze nieuwsbrief lichten we de belangrijkste resultaten toe.

Kleur als basis voor leefbaarheid

Een opvanglocatie moet kindvriendelijk en leefbaar zijn. Kleur kan eraan bijdragen dat ruimtes toegankelijker zijn voor kinderen en jongeren. Kleurexpert [Fabienne Bruyninckx](#) maakte een kleurconcept voor het COA. In totaal zijn 34 opvanglocaties met kleur opgefleurd. De resultaten zijn vastgelegd in een fotoboek ter



inspiratie voor locaties waar nog geen kleur is toegepast. Kleurgebruik is nu opgenomen in de Programma's van Eisen van bestaande bouw en nieuwbouw van opvanglocaties.

Deelprojecten AMIF-VLS

1. Ontmoetings- en activiteitenruimtes

We willen met kleur een uitnodigende sfeer creëren met een betere balans tussen de functies en de inrichting van ruimtes.

2. Activiteiten voor kinderen en jongeren

We willen het aanbod van activiteiten voor kinderen en jongeren beter afstemmen op de behoefte en de bezetting van alle opvanglocaties.

3. Voorlichting aan kinderen en jongeren

We willen de informatie voor kinderen en jongeren uitbreiden en op diverse manieren delen zoals via vlogs en websites.

*Medegefinancierd
door het Europese
asiel, migratie en
integratiefonds
(AMIF).*

In de praktijk

Balans

*Dit land is een fiets
met wiebelstuur en smalle banden.
Trappen moet je.
Op het zadel zitten.
Beide handen aan het stuur.
Het duurt en duurt maar
tot de paden zich aanpassen
aan jouw bochten.
Of hoort het andersom?
Balans is het toverwoord.
Enmaal gevonden,
raakt die nooit meer kwijt.*

Linda Vogelesang

Rechts: Plint-gedicht 'Balans'
in azc Rotterdam



Mooie gedichten die taal bevorderen

De samenwerking met stichting Plint werd op 20 november 2018 afgerond met de feestelijke onthulling van het gedicht *Balans* (zie hiernaast) in azc Rotterdam. Veel kinderen waren aanwezig bij een workshop dichten en tekenen met Mia Goes en dichter Linda Vogelesang. Geïnspireerd door het gedicht maakten de kinderen met veel enthousiasme tekeningen die aan de wand werden opgehangen. RTV Rijnmond maakte hiervan een [reportage](#). In totaal hebben op 26 locaties gedichten van Kees Spiering, Saskia van der Wiel, Joke van Leeuwen, Mary Heylema en Linda Vogelesang een mooie plek gekregen. Het zijn allemaal gedichten uit [de bundel 'Dichter - Nieuwe buren'](#) met een voorwoord van de Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb. Deze gedichten sluiten aan bij de beleavingswereld van vluchtelingen in Nederland. Niet alleen mooi en diepzinnig, maar ook taal bevorderend en een laagdrempelige manier om bewoners in aanraking te laten komen met kunst.

De invloed van een locatie op een gezin

Op 20 september 2018 was er een 'Food for thought'-bijeenkomst voor COA-collega's van Huisvesting. Hierbij is dieper ingegaan op de omgevingspsychologie in de bouw met de lezing 'De invloed van de omgeving op gezinnen en jongeren op COA-locaties' door Fiona de Vos. Daarnaast kregen de collega's een inkijkje in het effect van kleurgebruik met diverse vlogs.

Beter je weg vinden in een azc

Hoe vind je als kind veilig de weg in een azc? Om de weg veiliger en de wegbewijzing duidelijker te maken, konden opvanglocaties allerlei nieuwe materialen bestellen. Denk aan waarschuwingsborden, kliklijsten, plattegronden en magneten met logo's van samenwerkingspartners om activiteiten in een vitrinebord nog herkenbaarder te maken. De vernieuwde weekplanningen met icoontjes maken nog duidelijker welke activiteiten voor wie worden georganiseerd. Zie ook 'Nieuwe weekplanning' verderop in deze nieuwsbrief.

Sport, spel en inventaris

Alle opvanglocaties hebben in 2018 hun materiaal en inventaris van de ontmoetingsruimtes voor kinderen en jongeren goed tegen het licht gehouden. Vanuit het COA-magazijn zijn ontbrekende spullen aangevuld. Daarnaast is een basispakket sport & spel op alle locaties geleverd. Sindsdien kunnen we onze jonge bewoners een fijnere dagbesteding aanbieden, samenwerkingspartners ondersteunen met extra opbergmogelijkheden en de ruimtes kindvriendelijk maken met diverse functionaliteiten die rust creëren of creativiteit prikkelen. Kortom, een plek waar kinderen en jongeren zich kunnen terugtrekken.



Voorbeeld van een nieuwe plattegrond en een
waarschuwingsbord



Magneetborden/icoontjes van de samenwerkings-
partners die activiteiten organiseren.

2. Activering en 3. Voorlichting

Bij deze deelopdrachten wilden we het aanbod van activiteiten en het voorlichtingsmateriaal voor kinderen en jongeren inventariseren en bekijken wat er nog ontbrak.

Meer dan honderd bewoners werden hierover bevroegd, focusgroepen met COA-medewerkers en management werden ingesteld en externe experts op gebied van kinderen en jongeren werden geïnterviewd. Hieruit kwamen diverse wensen en **aanbevelingen**. De voornaamste aanbevelingen worden binnen regulier beleid Kinderen opgenomen en zijn dus geborgd. Zie ook het artikel 'En nu verder!' verderop in deze nieuwsbrief over de borging.

Strip 'Ik woon gewoon'

Om kinderen en jongeren beter te informeren over het wonen op een azc is het stripboek 'Ik woon gewoon' ontwikkeld binnen het project AMIF-VLS. In het stripboek komen vijftien belangrijke onderwerpen aan bod. Denk aan stress, school, vrije tijd, huisregels, liefde, zwemmen en waar kinderen en jongeren meer informatie kunnen vinden. Naast het Nederlands is de strip ook beschikbaar in het Frans, Engels, Farsi, Tigrinya en Arabisch. **Klik hier** voor de Nederlandse versie. De strips zijn op alle locaties uitgedeeld en ook digitaal toegankelijk voor bewoners via de website MyCOA.nl.

Training Digitale vaardigheden

Stichting Fier heeft een training gegeven over de gevaren van digitale middelen en social media voor jongeren. Tijdens de training hebben medewerkers meer geleerd over 'digitale geletterdheid' en 'digitale veiligheid' om te kijken hoe deze thema's op de opvangcentra nader kunnen worden uitgewerkt. Tijdens de eindconferentie heeft Stichting Fier ook een presentatie gegeven over hun handelingsmogelijkheden als zij het vermoeden hebben van mensenhandel onder deze doelgroep.

Zwemveiligheid op de agenda

In de vorige nieuwsbrief maakten we al melding van de serie van vier leuke en aansprekende vlogs over zwemveiligheid. Deze vlogs heeft het COA gemaakt samen met onder meer Pharos, GGD-GHOR en Veiligheid.NL. **De vier vlogs** gaan we ook dit jaar weer onder de aandacht bij jongeren brengen tijdens de Nationale Maand van de Zwemveiligheid van 17 april tot en met 17 mei 2019. En tijdens tropisch weer!

In de praktijk



De jonge bewoners Eline (12) en Rania (11) van azc Middelburg kregen officieel als eerste het stripboek uitgereikt door bestuursvoorzitter Milo Schoenmaker.



Yasir, Muayad en Robiel in een zwemvlog/zwembroek.

Onveilige plekken zelf in beeld brengen

Alle opvanglocaties ontvingen eind vorig jaar een digitale camera om aan de slag te gaan met een *best practice* op het gebied van activering en veiligheid: kleine groepjes kinderen/jongeren fotograferen de plekken op hun locatie waar zij zich minder prettig of zelfs onveilig voelen. Ook mogen ze de plekken vastleggen waar ze zich helemaal happy voelen. Met de resultaten kan de locatie samen met de unit Huisvesting de locatie fijner en kindvriendelijker maken. Uiteraard kunnen de camera's ook worden gebruikt voor andere activiteiten.

Nieuw format weekplanning

Goede informatievoorziening is heel belangrijk om de deelname aan activiteiten te verbeteren. Daarom is er een nieuw format voor de weekplanning ontwikkeld. Zo worden bewoners op een aantrekkelijke en overzichtelijke manier geattendeerd op de activiteiten die op een locatie worden



georganiseerd. Er wordt duidelijk onderscheid gemaakt per doelgroep: kinderen, jongvolwassenen, meisjes/vrouwen en volwassenen. In de weekplanning staan zo min mogelijk teksten en vooral veel icoontjes van de activiteiten en samenwerkingspartners. De icoontjes zijn voor COA-medewerkers terug te vinden op MyCOA.nl. Ze kunnen worden uitgeprint om bijvoorbeeld op locaties bij trainingszalen in kliklijsten op te hangen. Zo ontstaat uniform gebruik op alle locaties.

Update gids voor mini's, kids en teens

Binnen AMIF-VLS hebben de gidsen voor mini's, kids en teens een update gekregen. Met de vernieuwde gidsen krijgt de voorlichting aan kinderen en jongeren een nieuwe impuls, naast het uitdelen van de informatieve strip 'Ik woon gewoon' (zie bericht op de vorige pagina).



En nu verder!

Na de Kind In De Opvang-projecten van 2010-2013 was de aandacht voor kinderen en jongeren, mede door de hoge instroom, tijdelijk wat minder. Om medewerkers op locaties te ondersteunen en de afspraken over het realiseren en/of behouden van een goede leef- en spelomgeving voor kinderen en jongeren de verdiende aandacht te geven, werd in 2015-2018 het AMIF-project 'Verbeteren Leef- en Spelomgeving' uitgerold.

Met groot vertrouwen overhandigt het projectteam AMIF-VLS veel van de ontwikkelde VLS-producten aan unit Uitvoeringsprocessen - portefeuille Opvang en Begeleiding. Deze portefeuille zet zich dagelijks in om het aandachtsgebied kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen. Door AMIF-VLS heeft het COA tijdelijk meer ruimte en middelen gehad om onderzoek te doen, een verdiepingsslag te maken en nieuwe producten te ontwikkelen. Dit heeft het reguliere beleidswerk een zeer belangrijke impuls gegeven.

Met de volgende maatregelen en documenten zorgen we daarnaast voor een goede borging van de belangrijke opbrengsten van het project AMIF-VLS:

- Er is een beleidskader aandachtsgebied kinderen met aandacht voor belangrijke uitgangspunten, doelen, budget, formatie, en een beschrijving van de rol van de Contactpersoon Kinderen.
- Daarnaast is er ook een uitvoeringskader voor Contactpersonen Kinderen beschikbaar met praktische informatie en handvatten.
- Alle informatie is voor COA-medewerkers gebundeld op de vernieuwde intranetpagina's: Aandacht voor kinderen in de opvang en de Community kinderen en jongeren.
- Er komt een monitor. Die zal voor een belangrijk deel aansluiten bij de aanbevelingen van het project VLS, het rapport van adviesbureau Avance en de eerder gemaakte resultaatafspraken.
- Het COA organiseert één keer per jaar een vakdag en twee keer per jaar regionale bijeenkomsten voor de Contactpersonen Kinderen om ervaringen, uitdagingen, *best practices* uit te wisselen en dus veel inspiratie op te doen.